

Uunga siunnersuut: Atomip nukinganik pissuteqartumik ajutoortoqartillugu imaluunniit qinngornernik ulorianartunik pissuteqartumik ajornartorsiuteqartoqalersillugu ikiuinissaq pillugu Det Internationale Atomenergiagenturimi isumaqatigiissummut Danmarkip akuersinera pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnissaa pillugu peqqussummut oqaaseqaat pillugu Inatsisartut aalajangiussinissaannut siunnersuut. (UPA2016/104)

Uunga siunnersuut: Tunisassianik marloqiusamik atorineqartartunik avammut annissuineramik nakkutiginninneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaateqarnissaaq pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaat. (UPA2016/106)

Uunga siunnersuut: Atomip nukinganik atortussianik sorsunnerunngitsumut atuineramik nakkutilliineq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsit pillugu Siunnersuummut oqaaseqaatissamut Inatsisartut aalajangiussassaat (UPA2016/107)

Uunga siunnersuut: Pinerluuteqarsimasunik tunniussisinnaatitaaneq pillugu inatsisip ilaata allangortinneqarnissaa pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnissaanik kunngip peqqussutaanut Namminersorlutik Oqartussat oqaaseqaateqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaat. (UPA2016/108),

Saqqummiussissut

(Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermet Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Atomip nukinganit atortussianik isumannaallisaanikkut nakkutiginninnissamut nunani tamalaani pisussaaffinnik naammassinnissinnaanissamut periaatsimik immikkut ittumik pilersitsinissaq pisariaqartinneqartoq, uranimik paaaneq avammullu annissuineq pillugit danskit/kalaallit nalunaarusaanni oktober 2013-imeersumi tikkuarneqarpoq. Nunani tamalaani pisussaaffiit siullermik pingaarnertullu atomip nukinganit sakkussianik siaruartitsinnginnissaq pillugu isumaqatigiilluni aalajangersagaq, IAEA-imi isumannaallisaanermik nakkutiginninnissamut isumaqatigiisut aammalu tapiliussatut aalajangersagaq tassunga atasoq, malillugit pisussaaffiupput.

Tamatumunnga malitseqartitsillutik Naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisui, nunanut allanut, illersornissamut sillimaniarnermullu politikkimut tunngasunut immikkuullarissunut, uranimik allanillu qinngornernik ulorianartunik akulinnik piiaanermut avammullu annissuinermtu attuumassuteqartunut, tunngatillugu danskit naalakkersuisuisa aamma Naalakkersuisut akornanni suleqatigiinnermtu killissaliussassat pillugit, 2016-imi januaarimi isumaqatigiissuteqarput. Uranip Kalaallit Nunaanneersup eqqissisimasumik inuiaqatigiinnilu siunertanut taamaallaat atorneqartarnissaa, isumaqatigiissutini qulakkeerneqassaaq.

Tamanna aallaavigalugu Kalaallit Nunaannut inatsisissatut siunnersuutit marluk taakkua danskit naalakkersuisuisa Folketing-imi saqqummiuppai, taakkualu matumani Inatsisartunit oqaaseqaateqarnissaaq pillugu aalajangiiffigissassatut siunnersuutit saqqummiunneqarput.

Tassani pineqarput tunisassianik marloqiusamik atorneqartartunik avammut annissuinermtu nakkutiginninneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsisissatut siunnersuut aamma atomip nukinganik atortussianik sorsunnerunngitsumut atuinermik nakkutilliineq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsisissatut siunnersuut.

Inatsisissatut siunnersuutit marluk taakkua atuutilerneranni isumannaallisaanermik nakkutiginneriaatsimik atuutsitsisoqalissaaq, tassani nalunaarutiginninnissamut nalunaarusiornissamillu pisussaaffiit, atomip nukinganit atortussianik pigisaqarnermtu atuinermullu tunngatinneqarlutik, taamatullu tamanna nakkutilliinermik suliaqarfineqassalluni. Isumannaallisaanermik nakkutiginneriaaseq Europami Atomip nukinganut ataatsimoorfimmi (Euratom) isumannaallisaanermik nakkutiginninnermtu atuneq pillugu peqqussutip, ullumikkut Danmarkimi atuuttup, kisiannili Kalaallit Nunaanni atuutinngitsup, ilaannut attuumassuteqartunut naapertuuppoq.

Suliasaqarfimmi nunani tamalaani malitassat qaffasinnerpaat malinniarlugit, atomip nukinganit atortussiat Kalaallit Nunaanneersut Nunanut allanut ministereqarfiup naalagaaffimmut tiguisissamut suleqatigiit marluk akornanni isumaqatigiissummik isumaqatigiissuteqarfigissagaa, tamatuma saniatigut piunasaqaataavoq, taanna atomip nukinganit atortussiat Kalaallit Nunaaninngaaneersut eqqissisimasumik atorneqarnissaannut tunngatillugu pisussaaffinnik inatsisitigut saneqqunneqarsinnaanngitsunik imaqaassalluni. Nunanut allanut ministereqarfik Kunneqarfik Danmarkimi isumannaallisaanermik nakkutiginninnermtu oqartussaasuvoq akisussaasuusuni qullersaasoq, kisianni isumannaallisaanermik nakkutiginninnermtu suliasat aalajangersimasut Kalaallit Nunaanni oqartussaasut suleqatigalugit Upalungaarsimanermut aqutsisoqarfimmit isumagineqassallutik.

Avammut annissuinermtu nakkutiginninneq pillugu inatsisissatut siunnersuuteqarnermi avammut nakkutiginninneriaatsimik, suliasaqarfinni Kalaallit Nunaannut

attuumassuteqartuni EU-p dual-use-nut peqqussutaanut naapertuuttumik, atuutsitsisoqalissaaq. Inatsisissatut siunnersuutip atuutilernerani aamma saffiugassanik uranimik aamma thorium-imik akoqartunik annissinissamut maleruagassiineq, nunani soorlu USA-mi, Canada-mi, Australiami aammalu EU-mi atuuttunut assingusoq, atuutsinneqalissaaq.

Taamatuttaaq uranimik paaaneq avammullu annissuineq pillugit nalunaarusiamut oktober 2013-imeersumut malitseqartitsissutigalugu, nunani tamalaani isumaqatigiissutinut arfinilinnut siaruartitsinnginnissamut, atomip nukinganut sillimaniarnermut aamma atomip nukinganut isumannaallisaanermut tunngassuteqartunut tunngatillugu, Kalaallit Nunaannut nunatut tunuarsimaarfeqarnerup atorunnaarsinneqarnissaanut suliap ingerlanera aallartinneqarpoq. Taamaattumik 2015-imi ukiaanerani ataatsimiinnermi Kalaallit Nunaata nunani tamalaani isumaqatigiissutinut arfinilinnut taakkununga ilaalernissamik akuersinissaa pillugu aalajangiisoqarpoq, tassani ilaallutik atomip nukinganik pissuteqartumik ajutoortoqartillugu imaluunniit qinngornernik ulorianartunik pissuteqartumik ajornartorsiuteqartoqalersillugu ikiuinissaq pillugu Det Internationale Atomenergiagenturimi isumaqatigiissut aamma atomip nukinga atorlugu ajortumeeriniartarnermik akiuiniarnissamut nunani tamalaani isumaqatigiissut 13. april 2005-imeersoq

Kalaallit Nunaata atomip nukinganik pissuteqartumik ajutoortoqartillugu imaluunniit qinngornernik ulorianartunik pissuteqartumik ajornartorsiuteqartoqalersillugu ikiuinissaq pillugu IAEA-imi isumaqatigiissummut (Ikiuiniarnermut nunani tamalaani isumaqatigiissut) ilaalarluni Kalaallit Nunaata akuersinissaanut tunuarsimaarfeqarnerup atorunnaarsissinnaanissaanut, atomip nukinganik pissuteqartumik ajutoortoqartillugu imaluunniit qinngornernik ulorianartunik pissuteqartumik ajornartorsiuteqartoqalersillugu ikiuinissaq pillugu Det Internationale Atomenergiagenturimi isumaqatigiissummut Danmarkip akuersinera pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnissaa pillugu peqqussummut oqaaseqaat pillugu Inatsisartut aalajangiussinissaannut siunnersuut, saqqummiunneqarpoq.

Atomip nukinga atorlugu ajortumeeriniartarnermik akiuiniarnissamut nunani tamalaani isumaqatigiissummut 13. april 2005-imeersumut Kalaallit Nunaata ilaalernissamik akuersinissaanut tunngatillugu pinerluuteqarsimasunik tunniussisinnaatitaanermut inatsimmi § 5, imm. 3, nr. 5-ip Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalernissaa, tamatumunnga pisariaqarpoq. Taamaattumik pinerluuteqarsimasunik tunniussisinnaatitaaneq pillugu inatsisip ilaata allanngortinneqarnissaa pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnissaanik kunngip peqqussutaanut Namminersorlutik Oqartussat oqaaseqaateqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut Naalakkersuisut saqqummiuppaat.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit sisamat taakkua imarisaasa erseqqinnerusumik nassuiaataannut tunngatillugu Naalakkersuisut aalajangiiffigisassatut siunnersuutit ataasiakkaat, inatsisissatut siunnersuutitut marlunnut taakkununga kiisalu peqqussutitut marlunnut taakkununga naalisaanerit peqqissaartumik nassuiaatitaqartut, innersuussutigissavaat.

Taamatut oqaaseqarlunga aalajangiiffigisassatut siunnersuut matumuuna Inatsisartuni kajumittumik suliarisassannngortippakka